

Наш Лемко

РІК IV.

Ч. 6 (78)

Львів, 15-го березня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморевича 2. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 2.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1-80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

ПОКЛІН ТОБІ ТАРАСЕ!

† Посмертна згадка.

Українська Молодь в Новому Санчі — в честь Тараса Шевченка.

У вівторок 2. березня ц. р. вечором помер зовсім ненадібно професор Володимир Чайківський у Сяноці в 53-ому році життя. Покійний був у Сяноці понад 20 років професором української мови і літератури в польській гімназії, до якої ходить доволі багато української молоді. Якщо зважити, що Покійному доводилося працювати в чужому середовищі під час і по наших визвольних змаганнях та в атмосфері відомої політики на Лемківщині, тоді щойно можна уявити собі важку працю професора української мови та літератури. Однак Покійний поборював усі труднощі й чесно та совісно сповнював свій обов'язок українського педагога перед рідною молоддю, якій вціплював національну свідомість і любов до рідної мови та літератури. Крім того находив ще час на живу працю в культурно-освітніх наших товариствах у Сяноці, в яких брав живу участь як член виділів читалень „Просвіти“, Народного Дому і т. д.

Земля пером доброму Навчителі та Громадянинові!

„СВІТ ДИТИНИ“ — газетка для українських дітей,

яка виходить від 1919 року у Львові під редакцією Михайла Таранька — допущена до шкіл на основі рескрипту Міністерства Освіти у Варшаві з дня 15. лютого 1937. до ч. II. Рг. 14938/37.

Подаючи це важне оречення Шкільної Влади до загального відома — поручаємо всім нашим читачам, а в першу чергу Всеч. Духовеству та Учителству на Лемківщині, щоби цю газетку передплатили для шкільних бібліотек.

На велике діло.

Подяка Братам за морем.

На доказ того, що Українці, де вони не булиб, пам'ятають про долю Рідних Сторін, подаємо до загального відома та zarazом шлемо цією дорогою вирази якнайщирішої подяки й українського поздоровлення з Лемківщини: Вп. Учням Школи українських національних танків Івана Заблоцького в Едвардсвил, Па, які в часі Різдвяних Свят заколядували 13 ам. доларів на культурну поміч Лемківщині.

Дальше Українські Шкільні Діти при українській греко-католицькій церкві св. о. Йоголая в Ельмайра Г. коло Нью-Йорку заколядували 20.58 ам. доларів (або 108.25 зол.) та українські Співаки при україн-

ській греко-католицькій церкві Господнього Вознесіння в Сейр Пенна призначили з коляди 20 ам. доларів (або 105.20 зол.), які разом у сумі 213.45 зол. переклав Впр. о. В. Довгович парох у Сейр на шкільну поміч українським ученикам з Лемківщини. Славно Рідні Брати!

Тільки цей господарює добре, хто зі своїх хочби невеликих заробітків складає постійно якусь квоту на вкладкову книжечку ощадности

КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
„ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Скарби Української Лемківщини.

(В добре вихованій й освітній — релігійно, культурно-освітньо й національно-суспільно — українській, лемківській дитині твердіня, надія й будучність української Лемківщини).

Надія й будучність кожної нації — це його шаріст, це його молоде покоління, це молодь. Без своєї власної, достаточної, освітньої, інтелектуально розвиненої, добре вихованої й до позитивної, національної праці заправленої молоді кожний нарід, хочби ще він був на тепер, не знати, який сильний й могучий, стоїть перед неминучою загибеллю й упадком. Відси то такі розумні, культурні й предвиджучі народи, як новітня Німеччина, або Італія, стільки сприту, підприємливості, засобів й енергії вкладають у діло належного виховання своєї молоді, яка має стати основою й заборолом їхньої національності й держави.

Таким самим, а то ще й більш неохочим і незаступленим скарбом є теж молодь і для нашої, безвольної, Української Нації, а зокрема для найдалше на захід висуненої вітки українського народу, на Лемківщині. Тут молодь перша горнеться до української, національної освіти й культури; тут свідомі молодь ставала завжди перша в ряди пробудителів і поширителів української національної свідомості по наших селах, тут молодь, вихована у двох українських гімназійних бурсах в Сяноці і у Новому Санчі дала Лемківщині першу її власну, свідому своєї національної приналежності і працюванню українську інтелігенцію. Тут українська молодь і на будуче має виконати свою рішучу роль у сформуванні кращого майбутнього нашої української Лемківщини — і то так на церковному як теж і на національно-культурному й суспільно-економічному полі. Цій нашій лемківській молоді ніхто не може уже затемнити її високого українського ідеалізму та видерти її — її українського серця з грудей, хочби це були навіть не свої семінарії в Кракові чи в Дубні!

Однак, щоби ця наша лемківська молодь стала справді такою, саме, щоби стала дійсним, незрушним скарбом Лемківщини, то вона мусить безумовно отримати старанне й позитивне, всестороннє, релігійно-національне й суспільне виховання, мусить заздалегідь заосмотритися у засібний й здоро-

вий, духово-моральний і національний капітал, з якого могла б вона опісля обильно черпати й успішно видаткувати для свого українського народу й Батьківщини А таке виховання, такий своєрідний капітал треба її дати вже від самого свитання (зарання) її духового життя, себто вже від її дитячого віку. І цей саме обов'язок тяжить на усій нашій українській суспільності, зокрема на нашій українській Лемківщині.

Виринає питання, в якому напрямі повинна у практиці йти виховна культура нашого малого дитячого квіту на Лемківщині? Відповідь коротка! Ця культура повинна йти і розвиватися в напрямі релігійним, інтелектуально-освітнім та в національно-суспільним.

І так:

Коли йде про релігійно-моральну культуру нашого дитячого віку на Лемківщині, то ці чинності мають виконати українські родичі і наша українська греко-католицька Церква, або конкретніше кажучи, українська мати в дома, а український душпастир в церкві і в школі, та в душпастирським пожиттю й контакті з дитворсю. Бо кожна українська дитина на Лемківщині, якщо вона має бути справжнім скарбом Української Нації, мусить безумовно сперти розвиток свого духовного життя на сильних і здорових, релігійно-моральних основах.

Дальше: Розріст та скріплення інтелектуальних сил й елементарну, книжкову освіту має нашій українській дитині на Лемківщині надати в першій мірі його власний родинний дім і школа — і то лише своя рідна, елементарна, українська наука й духово-освітня

Церковні брокати, борти, френдзі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, готові фелони, фани, павуки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариств і відзнаки, євангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кадило

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/Л.

і в її склепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

культура потрапить найкраще розвинути і удосконалити інтелектуальні сили української лемківської дитини — і то тимбільше в добі ославлених „коронних дзеканів“ та палення ними декларацій за українською мовою навчання в школі.

Вкінці національно-суспільне виховання дасть українській дитині на Лемківщині добра українська книжка й газета та українські диточі садки й захорожки. Ці останні, в яких дитвора збирається разом, треба закладати по усіх, а принайменше по свідоміших і зацікавлених українських лемківських селах. Про українську знову читанку та взагалі про українську книжку до науки для своєї дити повинна в першій мірі постаратися її власна рідня, а це її рідний батько й мати! Для них є це тяжкий, родителський та відповідальний національний обов'язок! Відтак української книжки до читання та до поглиблення національної освіти й згіння нехай достарчить українській дитині на Лемківщині добірна українська диточа бібліотека! Така бібліотека, відповідно скомплетована й скаталогована, повинна знайтись або у парохіяльному домі, або — на випадок вітривня й небезпеки з „Устроєм“, чи з Оншоду — в читальні, або в кооперативі, або таки у якогось звичайного, національно свідомого й чесного господаря.

Для доростаючої дитвори — з посіданою елементарною освітою — треба при таких бібліотеках уряджувати й вміло провадити вишпозичальні книжок — так, щоби кожна українська лемківська дитина мала нагоду й можливість перечитати всі книжки, які знаходяться у тій бібліотеці. Рівночасно треба нотувати всі спостереження з успіхів читання, та відповідно використовувати їх у пресі.

Нехайжеж українські родичі, душпастирі й національно-культурні діячі на Лемківщині ще раз усвідомлять собі те, що старанно вихована й освітлена українська лемківська дитина стане нездобутою твердінею нашої української Лемківщини! Нехай знають і свої й чужі, — свої для захопоти й науки, а чужі для опам'ятання й ос-

тсроги, — що ніякі іновачії типу злосбодневної троханівщини в школах, ніякі старозавітні, змиршавілі етимології і язичія на „Устроно“, ніякі „Пломикі“ й „Пломичкі“ з обсягу накиненої примусово дитворі шкільної лектури та ніякі новомодні „знатоки“ т.зв. лемківської мови — не потраплять винародовити нашої свідомої й образованої української дитини на Лемківщині! Цієї дитини, котра — в Бозі надія! — при вмілому накладі наших зусиль і праці таки присвоїть собі раз на завжди знання рідної мови, рідної історії й культури, ко-

лтиві й рідного слова, рідної піс-тра розгориться жарючою любовю до своєї рідної, а так тяжко поневіряної української греко-католицької Церкви й народу, для котрої дороговказом стануть світлі поста-ті з нашого давно й недавно мину-лого та для котрої метою буде Божя Слава й краще майбутнє на-шої Батьківщини!

Відси й наш клич: Нехай живе **богатіє і зростає у своїй релігій-ній та у своїй рідній національній культурі наша українська дитина на Лемківщині!**

— 0 —

Заводім корисний лад у нашому господарстві.

Населення Лемківщини дуже вбоге під економічним оглядом займається переважно рільництвом, крім цього в літі збирає суниці, малини, гриби і за це набуває гро-ша на сякий такий прожиток. Між населенням є дуже здібні реміс-ники, гонтьярі, боднарі, колодії, сто-лярі і т. д. Рівнож торгують опа-лєвим деревом, яке купують пере-важно в жидівських і панських лі-сах і порубане возять до міст.

Рільна культура назагал низька, любуються дуже в конях і без цьо-го не можуть жити. Лемко воліє бути без молока і мати саму ялів-ку, щоби тільки мати коня. А па-совиськ громадських там нема, ко-жний ховає коня на своїм госпо-дарстві, переважно в стайні. Заро-б'тків для коней теж нема. Тож більше як пів року (поза роботами в полі) кінь стоїть бездільно й зі-дає пашу. Господар хіба має цю користь, що час від часу, голов-но в торгівні дні виїздить до міста, мовляв, він добрий господар, бо має коня. А молока, ще зимою, взагалі не бачить, діти через це мі-зєрні.

Тимчасом дуже малу увагу звер-тають на відповідне ховання ро-гатої худоби, голов-но коров. Що-йно, коли повстали там коопера-тивні молочарні і пробівки виказу-вали низький відсоток товщу — й це заінтересувало господи-нь: — Чому це так? Тому радимо вам, на-ші браття, звертайте більшу увагу на відповідне годування і добір ко-ров. Бо молоко це для вас і ваших дітей здорова пожива та маючи на місці сметанкові станиці, можете по добрій ціні частину молока про-дати. До міста що тижня не мусите їхати, товарі першої потреби ма-єте в селі у своїх кооперативах, а де нема їх, то в склепах україн-ських купців, а по убрання чи чо-

боти що тижня до міста не мусите йти, бо убрання вистарчає вам що найменше на рік. Той змарнований на ярмарках час зужийте на більше припильнування коров, подбайте про відповідне їх приміщення, а переконаєтеся, що це вийде вам на добро.

Ще одна справа вимагає справ-лення, а саме відповідно дібраний дріб. Одинокі повіти, де ви живете, продукують курячі яйця, що не надаються на вивіз заграницю, бо не важать пересічно ані по 5 дека одне. Чомуж це так? Інші можуть продавати курячі яйця дорожче, а ви ні — тож це велика частина ва-шого збуту, тож і заплата за них є значною сумою у вашім приході. Тому ціна курячих яєць для вас має величезне значіння, а ціна та залежить від якості, а якість від раси й годування курей — тож под-байте про добру расу й відповід-не годування курей.

На прихід нашого господаря на Лемківщині складаються переваж-но такі позиції: прихід за курячі яйця, масло, безроги та часами за ялівку. Отже з піднесенням якості їх росте ціна, а тим самим росте й прихід господаря.

Господарства через ділення між дітей маліють і для виживлення ро-дини треба нині інакше господарити, як наші діди, які мали два або й три рази більше рілі як ми. Нині треба піднести рівень рільної гос-подарки, вести її більше інтензив-но (з тої самої рілі видобувати більше продуктів, як перше). Часи господарки експанзивної (коли для збільшення продукції побільшувати обшар під рільну управу) за нами, нині вільної рілі нема, нових теренів загосподарювати не мож-на. До виявів нинішньої інтензив-ної господарки належать: управа

ЦЕНТРОСОЮЗ

поручає сільським господарствам солідні

МАШИНИ,
штучні погної і всіляке
сільсько-господарське
ПРИЛАДДЯ.

рілі на штучних навозах, огород-ництво, пасічництво і т. д. Це є ді-лянки, що вимагають менше гекта-рів землі під управу, а більше в-кладу праці — а в час безробіття охочі до праці є — тільки варста-тів праці нема.

Треба пробити мур селянського консерватизму, мовляв, так госпо-дарив мій дідо — тато — так і я маю, що я там буду когось слуха-ти, як собі там хтось пише. Ні! Ни-ні наука є доступна всім, є різні середники для поширення знання, є фахові книжки, фахова преса, яка нотує нові вдатні експерименти, корисні для господарки. Тому клич **„ідім з поступом часу,** читаймо фахову пресу і поступаймо по її вказівкам, уладжуймо різні фахо-ві курси, посилаймо своїх дітей до рільничих та інших фахових шкіл, до ремесла, до фабрик, а ці осві-домлені одиниці впливатимуть від-повідно на своє окруження. Треба вести показові шкілки, показові господарства та показову годівлю коров, безріг, курей — показові пасіли, показовий сад, щоби кон-сервативно (по-давньому) думаючі люди бачили, які наслідки дає при-стосування нових метод праці, та щоб наочно дали перекопати себе в доцільність такої, а не іншої гос-подарки. Ці завдання повинні взя-ти на себе передовсім кружки „Сільського Господаря“, при допо-мозі всього свідомого громадян-ства Лемківщини.

Можливість піднесення добро-буту нашого села є, бо ми здібні, ініціативні люди. Маємо багато се-лянських хлопців самоуків, які могли би не раз сміло „конкурува-ти“ з інтелігентами. Рівнож є від-важні. Кілько то перед війною мо-лодих хлопців з Лемківщини виї-хало за море, в незнані краї, да-леко ген-ген, і там доробилися май-на, не раз зовсім неінтелігентні — часто неграмотні люди виїхали з нами, а по кільканацяти роках вертали як „пани“. Але й на міс-ці бачимо в них велику ініціати-ву. Такі приклади, як останньо за-нстувала преса, що один лемко

приїхав ровером в часі морозів аж зі Шлеська на бронзовий курс Союзу Українських Купців до Львова, говорить багато про нього. Це ж молодий чоловік покинув село й пішов серед незнаний йому терен шукати заробітку. Але він там не вступав у ряди тамошніх купців, але відчуваючи кровню й духову звязь з українським народом зрозумів, що він повинен тяготіти до Львова, а не Катовиць чи деінде.

І дивне одне. Лемки, про яких решта народу в час творення Української Держави забула, лишаючи їх на поталу долі, які може найдовше зпоміж українського народу жили в темноті, суспільно й національно ліпше держаться як сусіди у власній державі. Берім прим.

стрижівську округу; в кожному селі є читальняний дім, в кожному селі є кооператива або церковний склеп, підчас коли в сусідів є села, де не може існувати кооперативний склеп. (є прим. в одному селі 11 приватників враз з жидами), народніх домів теж нема. Є село на 10 кілометрів довге, яке не може здобутися на свій дім. Соромно їм було, що другі села, бато менші й то „русині“ мають свої дома — тож і вони зачали і по сімох роках будови розбирають нині підмурівки.

Це вказує на нашу суспільну й національну вищість та більше розуміння збірного зусилля серед українських лемків.

В. Опарівський.

—o—

Що з цього має народ?

Дня 10. січня ц. р. відбулося в Стрижеві над Вислоком коло Рянева „справоздане поселське“. Скликали ті збори послы з Б. Б. Шетеля зі Стрижівської округи, а Достих із Кольбушівської. Отже розіслала стрижівська гміна запрошення до всіх сіл. Сая „Сокола“ була виповнена по береги переважно селянами, щоб послухати того цікавого справоздання. Та в суті речі не було воно таке цікаве, а ще більше для нас Українців. Достих яко добрий промовець промовляв у першу чергу і згадав про завдання посла під теперішню пору. Завдання те є трудне. Кожний кандидат на посла представляє собі, казав він, що як буде вибраний, то щоб то було, щоб щось корисного не зробив для своєї партії. А тимчасом не так є. Там не можна всіх перекрычати, а ще більше переконати, бо там є люди з ріжною освітою і переконаннями. Але вони зробили, що могли, чого доказом є, що зістали вибрані до різних бюджетових комісій. Де котрі послы, то навіть не відзивались цілком, а вони, що могли, те зробили. Але в суті річі нічого конкретного не зробили. Бо найголовнішою справою для селян є парцеляція ґрунтів, а про неї можна вже було багато почути, але нічого реального. Говорив і про промахи селян, котрі купили ґрунти з приватної парцеляції у ґр. Потоцького, а опісля з зиском продали жидам. З черги приступив до обговорювання справи переселення села до міста, справи купецтва і торгівлі. Каже, що на купця дивляться всі як на шахрая і на злодія. Вже час, по йо-

го думці, змінити подібне відношення до християнських купців, щоб не дати себе використовувати жидівським купцям.

Посол Шетеля, селянин з Добрехова, бувший вїт гміни Стрижів, дав справоздання зі справ, які обговорено і вирішено, а також вирішувано в соїмі. Вирішено там багато справ, але чи вони корисні для селян, то нехай розсудять ті, котрі то чули. Найбільше говорилося про ритуальний убій, щоби не знущатися над звірятами. Але гуманітарність (людяність) не бачить і не відчуває, що український Лемко гине з голоду і холоду і нема йому комв допомгти.

Взагалі з перебігу справоздання можна було довідатись, що в Польщі живуть поляки, німці і жида, а більше ніхто. По справозданні слідувала дискусія. Голоси забирали слухачі. Між іншими Гожельський, заступник вїта в Стрижеві, підніс, щоби зліквідувати додаток мешканевий для учительства, а також зменшення пенсії для послів. Ті справи, щоб порушили послы в соїмі. Відповідав на це Достих. Він сказав, що він за тим, щоби не давали мешканевого додатку, бо то є обтяження для гмін, але не знає, чи то дасться вирішити. Щодо польської пенсії, то вона і так не є велика (?), а посол, коли є у Варшаві, то мусить добре зісти, добре виглядати, так, що ті гроші ледви вистарчають, а поза тим не може нічим іншим займатися. Але то не перешкаджає йому курити папіроса за папіросом, бо — пенсія на то дозволяє.

Сусід.

МАЛИЙ РАХУНОЧОК „КОРОННОГО ДЗЕКАНА ЛЕМКІВЩИНИ“!

В часі переводженої в серпні 1936 р. строгої деканальної візитації парохії Суровиця, котрою управляє взірцево ревний український душпастир, Всеч. о. Теофіль Кміцикевич, не маючи вже йому що прямо закинути, в'домий „коронний дзекан“ числив навіть на його відповідальність маленькі дірочки в ручниках й ілітониках — з записуванням до протоколу!... Бо після засад своерідної „русскої“ юристики й пасторальної „коронного достойника“ з Оншоду це неабияка „канонічна провина“ котрої — розуміється — ніякому українському душпастиреві, отже і цьому в Суровиці, простити не можна!

Забув тільки при цьому „коронний дзекан“ почислити свої, дотепер ще не звернені довги в суровицькій церкві, котрі він, будучи ще перед 1914 р. парохом в Суровиці сам своєю „всемилостивішою“ рукою записав до місцевої церковної касової книжки, а котрі виносять 2.271 австр. корон передвоенної вартости. Про зворот тих грошей „коронна високість“ з Оншоду навіть тепер не згадує, ані не думає, хоч зїджена за них колись з якимсь „Русином“ ковбаса таки добре йому смакувала!...

Отже для українського священника, то хочби одна лише дірочка в ілітоніку є злочином, котрий з дивольською насолодою записується до протоколу, а тимчасом для оншодянського „достойника“, — то навіть безправне присвоєння собі церковних грошей, себто святотрацтво, це багателя, котра під теплим і чулим подихом „устроїня“ уходить йому безкарно!

—o—

— Самі українці в КПЗУ. В суді в Рівнім закінчився процес проти 15 комуністів, членів „Компартії Західної України“, і комуністична преса писала, що підсудні це самі українці. Хай читач по самих призвищах підсудних вгадає, чи ті комуністи справді расові українці. Підсудні в тім процесі звуться: Хайка Ліпкерман, Абрагам Кац, Малка Райман, Ідель Фікс, Мошко Кайман, Ізраель Росс, Янкель Ісмер, Герш Гельфенбавм, Сурка Ліпкерман, Берко Володарскі, Юдита Штайнвурц, Абрагам Гелляр і т. д.

НОВИНКИ.

— **Жиди донощики.** Скарбовий уряд у Новому Санчі покарав кількох метк'іших, підприємчивих господарів з Нової Веси за те, що вони торгували деревом. Донесення до уряду зробили місцеві жиди, які бояться, щоб селянин на своїй рідній землі та своїм деревом не торгував, лише щоби жидшахрай був все посередником і за те ще затроював село своїми поганськими або комунофільськими дарами. Варто би почути, чи жидам вільно торгувати деревом без дозволу відповідних властей?

— **Гуляй православна душо.** В Ізбах, грибівської округи забавлялися православні „руснаки“ так завзято, що один танцюрист зарізав ножем другого гуляку на смерть. Ось до чого веде висока московська ідея...

— **Саламаху напихають — а за рідне слово погрози.** У західних сторонах Лемківщини напихають різні люди, навіть „професори“, московську бібулу й газети. Кожний, що лише хоче, може одержати скільки хоче примірників криничанських газет і других московсько-комуністичних рептильок — за це ще може дістати похвалу. Але якщо дехто хотів би зайнятися поширенням рідного культурного, українського друкованого слова — тоді зараз різні переходимці грозять за те криміналами, записують за гноївку, за пса, за кризицю, мовляв — за кольпортажу підеш до тюрми. Вільно лише продавати (біда лише, що ніхто не хоче за сміття платити!) „благонадбожні московські сочинення“...

— **Не буде у світі добре,** бо Америка забила впродовж одного місяця 600 тисяч коров, виливано лише 200 тисяч літрів молока до каналів, — егеж! У Данії забили 25 тисяч коров, а Бразилія висипала до моря лиш 8 мільонів кг. кави (отже половину світового експорту) на те, щоб ціна за м'ясо, молоко, каву не впала. А мільони голодних, обдертих дітей і мільони безробітних гине без праці і хліба. Спитаєте, чому таке діється у Божому світі? Тому, що різні іродові сини вдерлися до керми держав і заводять новопоганські (божевільні) порядки.

— **Переводили ревізію** в неділю 19. січня ц. р. з Санкової командант і два постерункові у трьох українців з Пантної, горлицького повіту. У Василя Павлика шукали за карабіном навіть по горшках.

Знову ж у Миколи Гливи с. Ілька шукали за револьвером, щойно у Асафата Гривни виразно сказали, що шукають за летючками („ульотками“). Ті летючки мала мабуть привезти зі Львова Маруся Русинко, учениця у Львові (стало замешкала у Ропиці Руській) та нібито завезти їх підчас Різдва до А. Гривни на авті. Розуміється в усіх трьох юнаків нічого не знайдено. Ціла історія про летючки була звичайним наклепом злобних людей, та хто зна, чи не за юдин гріш.

— **50 пожеж** денно. Статистика виказує, що в Польщі вибухає пересічно денно 50 пожеж. З тих 50 пожеж є 15 підпалів, 15 з причини злої будови коминів, інші з небережності, громів і т. д.

— **Вистерігайтеся пройдисвітів.** По українських селах у Горличчині вештався недавніми часами якийсь дуже підозрілий тип, що заходив до свідоміших господарів, до о. Парохів, дяків та оповідав про події в ліському повіті в 1931 р.; він завдавав селянам різні питання про українські справи — всюди подавав себе за щирого українця, що хоче підкріпити лемків на душі та прослідити Лемківщину. Але шило вилізло з м'ішка, бо цей панок уже в Пантній сам себе зрадив і показалося, що він зветься Ян Стахуф, шлюсар. Він намавляв теж багатших і свідоміших господарів, щоби на його руки склали гроші — нібито на політичних в'язнів (може на еспанців?!), але під дуже великою тайною. Тому памятайте всі громадяни і другим це поручайте, щоб кожного незнаного людя, що велитаються по наших селах в першу чергу треба вилегітимувати та в разі найменшого сумніву віддати до громадського уряду. За біду не тяжко, а стереженого Бог стереже. (І Прічка).

— **Замерз на вулиці.** У Варі коло Березова замерз на вулиці 92-літній старець Михайло Лемцьо, якого ніхто не хотів переночувати. Старець хотів перестояти ніч коло печі в місцевій школі та його викинули на двір і тут він зі зима помер. Відповідальність за це понесить громадський уряд, який повинен дбати про бездомних односельчан і дати їм відповідне приміщення.

ПРИСИЛАЙТЕ ДОПИСИ. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ та ПЛАТІТЬ ПЕРЕДПЛАТУ!

Практична бібліотека „БАТЬКІВЩИНИ“

ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО 8.

1. Повний курс мужеського кравецького крою

Ціна вже з пошт. пересилкою 10.50 зл.

2. „САМАШИЮ“

підручник, що вчить крою:

а) білля жіночого, мужеського, діточого і на постіль; б) жіночих сукнь; в) жіночих і дитячих пладів; г) хлопячих убрень і діточих суконочок.

Ціна вже з пошт. пересилкою 8.50 зл.

Висилаємо тільки за гот вку.

— **За крадіж громадських грошей** пішов до тюрми на 6 місяців Олекса Книш, бувший секретар з Улюча. Люди кажуть, що його слідами піде ще бувший вїйт, що разом „славно“ урядували.

— **Ограбили костел** якісь злодії в Дилягові коло Березова, забираючи всі вартісніші речі. Шкода дуже велика, злодіїв ще не вислідили.

— **Позір Динівщина!** Завсиди свіжу і здорову вудженину, товці, м'ясо купуємо в Динові у Степана Прокопа Ринок ч. 33.

— **Покорали в сяницькому суді** солтиса з Лодини за те, що він не допильнував чужої власности і д'єм арешту, або 10 зол. гривною. Цей солтис зветься Михайло Филип і про його було в новинках ч. 1. стор. 8 п. н. „Годує щурів“.

— **У Перемишлі** відбулася анкета в справі боротьби з комунізмом. Такі анкети треба всюди скликати, щоб створити сильний протикомуністичний фронт на цїлій Лемківщині. Збаламучених комуною треба освідомлювати на кожному кроці, бо комуна веде село до руїни. Боротьбу з усіма комуністичними жидівськими зазіханнями треба послідовно провадити аж до певної побіди. Адже бачимо, до чого довели жидо-большевики Еспанію, де брат мордує брата, еспанська земля купається в крові.

Купуйте тільки

найкращі шевські кілки

ДЕНДРА

фабрика

у

Львові

вул.

Потоцького

ч. 85 а.

З наших сіл і міст.

Громадянка Анна Стецик зо Селиськ.

БОСЬКО В СЯНІЧЧИНІ.

Читальня „Просвіти“ в Боську урядила для своїх членів просфору. Простора кімната читальні була заповнена місцевими громадянами; прийшов теж на це свято др. К. Цеплий й адвокат О. Хоміцький — оба з Риманова. Просфору посвятив місцевих парох о. дек. Михайло Величко. Відтак хор відспівав кілька колядок і пісень та др. Цеплий в короткій змістовній промові завізвав присутніх до тверезости вказуючи, що найбільшу моральну й матеріальну руїну готує українському народові алкоголь, цебто п'янство. Свідомі громадяни Боська вислухали реферату та зложили добровільно на Рідну Школу 11.60 зол. Під кінець промовляв голова читальні Андрій Лабяк і подякував зібраним за численну участь. Громадяни Боська мали найкращу нагоду в часі просфори перекопатися, що в єдності непереможена сила народу.

ВОЛЯ НИЖНЯ КОЛО ЯСЛИСЬК.

Це село віддалене 26 км. від Риманова та 4 км. від Яслиськ. Воно рік-річно дає гарний доказ своєї зрілості. Саме й цього року свідомі громадяни зложили добровільно на Рідну Школу, як коляду — 11 зол. 44 сот. у Волі Нижній, та 7 зол. у Волі Вишній. З цього бачить кожний, що Лемківщина позбулася московського дурману та бачить, де її краще завтра.

СЕЛИСЬКА БІЛЯ ДИНОВА.

У цьому селі заснували перший **Кружок Союзу Українок на Лемківщині**. До Виділу вибрана: голова громадянка Анна Стецикова, містогорова Марія Туцька, секретарка Пелагія Сич, скарбниця Омеляна Глушок, бібліотекарка Софія Кінаш, господиня Тереса Турчик. Членів покищо 43. Ухвалено сходни що вівторка й п'ятниці, спроваджено книжки і часописи, „Жіночу Долю“ і „Волю“ та „Нашого Лемка“. На трикотарський курс виписалося 15 учасниць, який провадить Ярослава Волинець. Відтак буде курс крою, шиття, куховарства та гігієни з відповідними рефератами. Слід згадати, що завдяки громадянці Анні Стециковій приходить до села 10 примірників „Жіночої Волі“. Новозаснований Кружок дав уже 7. лютого ц. р. першу виставу п. н. „Данило чарівник“ в селі Українського Народного Дому. Роллю в цій виставі мала також Анна Стецикова та дуже гарно з неї вивязалася. По виставі відбулася танкова забава з власним безалькогольним буфетом. Однак деякі „налоговці“ і слабодухи ходили зі забави часто у відвідини до жидівської коршми панщину відробляти; вони там п'яничили і складали пейсачові свою данину за смердюху. Так! Цього не будемо замовчувати, ще й тому, бо Селиська дуже свідоме село, на селищан споглядає Володж, Поруби, Лубна, Павлокома, Кінське, Яблониця, Глудно, Іздебки та дехто ще з дальша, що все про Селиська якнайкраще згадує. Невжеж тяжко вам минати жидівське багно? Ще не знаєте, до чого алкоголь веде? Пам'ятайте, щоб це більше не повторилось, бо на першій сторінці всіх п'яниць видрукуємо. Чесно і тверезо працюйте, бо лише твереза і здорова праця веде до добробуту і слави нашого народу.

ЛУБНА КОЛО БЕРЕZOVA.

Загальні Збори читальні „Просвіти“ в Лубній відбулися дня 24. І. ц. р. У виділі лишилися старі члени. У звіттовому році було 4 вистави, 1 фестин. Перечитано 167 книжок різного змісту, з того жінок 76, мужчини 91. Цей рік буде кращий, бо вже скінчена будова своєї домівки. Помагай Бог!

Українська мати з донечкою зо села Зиндранової к. Дуклі.

РОЗДІЛЛЯ В ГОРЛИЧЧИНІ.

Люди в селі бідні, не мають ніяких заробітків. Надобавок злого Розділля межує з польськими селами та звідтам починається вкрадати комунізм. І так збаламучений недавно інжинером Дуркотом, Олександр Бодак, що разом хотіли Лемківщину переселити на Сибір, тепер у службі червоних в Іспанії воює за большевицьких нехристів-жидів, які знищили культуру й завели пекло на землі. Щоб рятувати еспанську комуну, большевицькі агенти збирають по всьому світу добровольців і висилають на певну смерть до Іспанії. Так то й Бодак попав між цих „освободителів“.

ПОРУБИ КОЛО БЕРЕZOVA.

Читальня „Просвіти“ у Порубах уладила спільну вечеру без алкоголю. Гості гарно гостилися, колядували та по колядках переведено добровільну збірку на Українських Інвалідів; зібрано 3.30 зол., які переслано через Адмін. „Нашого Лемка“ до властивих рук. Пізнім вечором старші громадяни розійшлися, а молодь спокійно і культурно забавлялась.

ЛОДИНА К. МРИГОЛОДА.

На весіллі Омеляни й Івана Фика в Лодині зібрано на Рідну Школу 1.57 зол. Гроші переслано через „Нашого Лемка“ Рідній Школі. Щастя й гаразду бажаємо молодим громадянам.

Пригадка на часі.

Важне для о. Парохів і всіх церковних комітетів.

Кожного року перед Великодніми Святами переводиться основні порядки в наших церквах. Це дуже похвальне діло, що його наші жінки і дівчата виконують; саме вони миють долівку в церкві, витирають порохи, чистять свічки, плетуть вінці, роблять цвіти, щоб якнайкраще привітати Христа Царя в так великому роковому торжестві. Весело буває скрізь, бо вже перша весна будить наші Карпати до нового життя. Лунає сміх, гамір дівчорі; газди ладять господарські приряди до першої орки, газдині сіють розсаду — скрізь радість, що Господь допоміг щасливо перебути зиму та дочекатися кращих яєних днів.

Кожна людина старається в тому часі приготувати себе до нового дальшого життя в першу чергу морально та по спроможности й матеріально. Жінки ладять чистеньку одягу дівчорі, дівчата вишивають сорочки, рушники, все, щоб гідно зустріти Великі Дні. Зновже Отці Парохів разом з церковним комітетом дбають, щоб привести до ладу дім Божий. Але не все можна так зробити, як хочеться. Знаємо, які тепер часи, що наші церковці вбогі, тож годі деколи здобути на нове вивінування наших церков у потрібні, часом дуже конечні ре-

чі. По багатьох наших церквах треба не одну річ відновити, вичистити, вибілити. Саме всі церковні ризи, хоругви, килими і другі тканини можна через хемічне відчищення й перекашення довго ще вживати, бо сьогодні тяжко закупити нові.

Нерідко теж у наших церквах бачимо багато фелонів, хоругов, яких тканина зовсім ще тривала, лише забрукана, або краска на них злиняла й тому вони невідповідні до вжитку. Того рода фелонам, хоругвам можна через хемічне чищення привернути давню краску і блиск; зокрема старі злинявілі ризи можна все перекашати на чорно, що головню дуже корисне.

Такі роботи виконує дуже солідно одинока українська механічна пральня „АТА“ у Львові, при вул. Зелений ч. 31. Ця фахова робітня йде за найновішими здобутками в ділянці хемічного чищення і крашення тканин, веде на зразках заграничних підприємств окремих відділ хемічного чищення і крашення фелонів і хоругов. Роботи виконує фірма совісно, дбайливо та по приступних цінах, тому всі роботи з обсягу прикрашення наших церков з повною відповідальністю поручаємо віддати вказаній фірмі — свій до свого.

Над Вислоком слава не пропала.

(Високий, релігійний, культурно-національний й економічний рівень Боська. — Примірні і працюючі, українські душпастирі. — Завзята, хоч безуспішна і безвиглядна нагінка на Босько!...).

Босько належить до найсвідоміших, українських, лемківських сіл... Босчани радо горнуть до організованости, до освіти і праці... Мають свою українську читальню „Просвіти“, мають свою молодіжну школу, мають кооперативу! Це нарід культурно розвинений, працюючий і солідарний...

Що більше?... Під релігійно-церковним оглядом — це передова, лемківська парохія!... Товариство Апостольства Молитви гуртує тут від ряду літ поважну скількість членів, котрі часто приступають до св. Тайн, та є діяльними і примірними християнами. Прим. дня 11. VI. 1936 р. приступило з нагоди соборчика 400, а дня 21. IX. 1936 р. — 200 осіб до св. Тайн. До цього рівня свого релігійного розвитку, своєї української, національної освіти, культури і знання, та до господарської організованости дійшли Босчани під проводом своїх ревних і жертвенних, українських душпастирів, котрі не жалують ні своїх трудів, ні праці, ні здоров'я для добра парохії!...

Однак цей розцвіт релігійно-націо-

нальної й економічної культури українського Боська, став сіллю в очах так місцевих, як і поза місцевих прихильників московфільського табору. Вони бажали би за всяку ціну змінити і переробити цей стан на свій лад і на свою користь!... Однак їх намірам стоїть тут передусім на перешкоді український душпастир в Боську!... Тому вони, спираючись на засади: „Поражу пастиря і розбігнуться віви стада“, розпочали шалену і завзяту нагінку на Впр. о. декана Михайла Величка, пароха в Боську... Вслід за тим посилались на нього численні, з самого „Устрою“ замовлені скарги, відтак безкоштовні слідства, переслухання, доходження і протоколи, з черги відібрання деканального уряду, напівнення, погрози і канонічний нагляд, а вкінці примусовий заряд ерекції, ґрунтів, та здержання місячної дотації!... Зокрема що до примусового заряду, то декотрі кажуть, що то як-раз скриті мацки відомого „Коронного Дзекана Лемківщини“ так далеко сягають!...

Але дарма!... Не скуеш душі живої, ні

слова живого!... Не розібеш сталевих вузлів взаємної любови, єдності і пошани між українським душпастирем в Боську, а його парохіянами!... Радше поломиш собі всі зуби на „устрою“, як зломить національну солідарність і витривалість українського Боська!... Босчани певні, що з цієї, накиненої їм насильно боротьби вийдуть побідно!... Оборонять і свого душпастиря і свою національну честь!... Вони свідомі цього, що нема сили під сонцем, котра би їм, як добрим католикам і ревним та щирим Українцям, заборонила молитися в їх церкві за свій нарід і за Батьківщину!... На це вже навіть ні гордовитий „Коронний Достойник“, ні самопевний Васьо, ні потульний Вуйко, ні здеградований Вацько, ні їх позакулісові помічники й інтриганти нічо не порадять!...

ГЛУДНО К. ДИНОВА.

У селі було недавно еспанське видовище. Місцеві дикуни-неукраїнці впали в ночі до салі, де відбулося весілля Марії Черкес і Миколи Яреми та почали розбивати гостей. На жаль між цими „еспанцями“ було кількох несвідомих з долишнього кінця села, що теж гороїжилися, бо денатурат робив з них войовників. Чужим не дивуємося, бо вже така їхня вдача, але ганьба, як свої зачинають братовбийчу війну наче Глудно під Мадридом! Ганьба!

ВАРА КОЛО ГЛУДНА.

Числить ще сьогодні 310 душ українського населення. У селі велике зацікавлення народньою роботою, молодь хоче освідомлювати себе, читати українські книжки, говорять також про будову свого дому. Вправді час до часу піддержує громадян Вари сусідній о. парох, але йому задалеко. Найкраще булоб з Володжі частіше навідуватись до наших братів у Варі та повести їх на кращі шляхи. З Сянока повинен хтось поїхати з рефератом, можеб так дитячий садочок або Кружок Рідної Школи заснувати — Варяни просять і чекають.

Вища людина йде тільки власним шляхом.

Уживайте лише пасти

Е л е г а н т
до черевиків і ШВАРЦУ до чобіт
виробу української хемічної фабрики
О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

Новий польський табір.

Від давня вже ходили чутки, що на припоручення урядових чинників полковник Адам Коц має зорганізувати нову політичну партію, яка мала б піддержувати політику теперішнього польського уряду. І ось дня 21 лютого ц. р. проголосив полк. Коц через радіо, політичну декларацию нового політичного польського табору. Ця декларация складається з 9-ти точок.

В першій точці говориться про те, що основою внутрішнього життя Польщі є квітнева, себто рік тому змінена польська конституція. Ця конституція запевняє державі сильну владу, спертую на авторитеті президента держави. Точка друга говорить, що другим важним елементом нинішнього польського життя це армія. Третя точка говорить про те, що держава, це єдина форма правильного й здорового буття нації. Дає народові техніку могутності й організації його вічного розвитку. В четвертій точці говориться про те, що польський народ у величезній більшості католицький, привязаний до своєї церкви, тому католицьку церкву слід окрузити належною опікою. Права інших віросповідань окреслює конституція.

Точка пята говорить про суспільний устрій Польщі. Цей устрій має спиратися в своїх підставах на широкій масі робітників. Комунізм і класову боротьбу відкидається. Заховується засади приватної власності, як теж приватної підприємчості одних. Держава окрузує опікою приватну ініціативу й устійне засади, які запевнюють відповідні умовини для праці рук і корисності капіталів. Взаємини між працедавцем і працівником мусять під контролею й натиском держави, в той спосіб уложитися, щоб запевнити варстатам розумні умовини продукції, а робітничим масам запевнити завтрішній день й поступенний, але постійний ріст життєвого рівня. Працедавці і працівники мусять навчитися засідати при однім столі й уложити співжиття й співпрацю в совісних рамках реальних можливостей, памятаючи про варстату праці, що з ними звязане не лише їхня судьба, але й буття Польщі. Точка шеста говорить про село. Питання села, — говориться в декларацияі, — це одно з найважніших пи-

тань у Польщі. Від його розвязки в великій мірі залежить процес росту сил польської держави. Тому треба змагати до перебудови хліборобського устрою, збільшення суми селянської землі. Треба перевести комасацію і меліорацію, піднести хліборобську культуру села, зраціоналізувати збут продукції, зорганізувати доцільний і вигідний кредит для селянських потреб, піднести освіту й громадське вироблення сільської людности, протиділати дальшому дробленню селянської власности. В точці семій говориться про потребу розвитку міст і містечок. Цей розвиток, а враз з ним і розвиток польського ремесла, промислу й торгівлі має уможливити вплив надміру людности з села, та причинитися до ліквідації безробіття. Точка восьма говорить про те, що польська наука, мистецтво й література мають мати піддержку держави. Точка девята говорить про національні меншини. В ній признається скремінність, що відрізняють національні меншини, які живуть в Польщі, від поляків. Ті окремішності признається до того часу, коли вони не вдаряють в інтереси держави й поки їх навмисне не використовувється для будови між поляками і тими меншостями китайського муру й для ґрунтування ненависти. Щодо жидів, відкидається всякі антисемітські відрухи, але допускається господарську боротьбу з ними.

На прикінці декларацияі є заклик до співпраці усіх тих польських політичних і суспільних груп, що годяться з її напрямками.

Довго ждали поляки — говориться при самому кінці — щоб дєждатися тієї хвилини, коли в суспільності уґрунтуються переконання, що поляків не стати на те, щоб ходити самотас особними стежками, що лучаться лиш в деяких хвилинах, про свято“.

„Найвищий час — кінчить декларация — скупити витривале, щоденне зусилля, щоб кожную енергію якнайбільш економічно і якнайбільш раціонально. Не вільно гайнувати часу, бо деінде віддавна вже заросли доріжки й стежечки ідейних самобіпанів, а натомість чутно залізний крок могутніх і здисциплінованих рядів, ведених однією волею до однієї цілі“.

Своєрідна етика й мораль „Коронного Дзекана“.

Зробити якусь інтригу й донести, а відтак кпнати собі зі своїх жертв, та тішитися з насолодою їх нещастям, — ось це улюблене ремесло відомого „коронного достойника“ в Оншоді. Так бувало завсиди, так діється особливо від хвилі, як „коронна гідність“ і львина часть фактичної „владзи“ повисла над Оншодом.

Саме на днях провірили ми, що т. зв. „Коронний Дзекан“ доносив в місяці серпні 1936 р. на „Мазепинцев“ з Боська і з Пельні до „устроія“, що вони в дні 7. VII. 1936 р. в Одреховій мали нібито щось говорити про Ванця, та що нібито це стало причиною звідбрання деканального уряду Впр. о. М. Величкові з Боська. В доносі йшло про кинення лихої тіни на „Мазепинця“ з Пельні, що — розуміється — не вдалося „коронному достойникові“ ніяк осягнути... В цьому самому доносі було теж сказане, що мовляв п. Фуглевичівна з Королика мала нібито щось казати на т. зв. адміністратора — тоді, коли „коронний маєстат“ впроваджував Всеч. о. Д. Дзямю в обовязки со-

трудника в Королику Волоськім. Під доносом було написано: „По перечитанію сожеши!“ (по-українськом: спалити.)

Йде нам тут не про предмет доносу, бо кожному ясно, що він тенденційний і неправдивий, але про темну етику і мораль самого донощика, котрий, боячися взяти на себе моральну відповідальність за свою „чисту“ роботу, казав чвертку паперу зі своїм доносом спалити!... Ось на тім найкраще показується, чіт то руки „нечестиві“!... Цю „руську“ етику і мораль відомої грубої, „руської“ риби кожний з наших Читачів вже сам собі найлучше скваліфікує...

Чи донос дійсно спалено, не знати?... Відай ні!.. Можна припускати, що зложено його таки до „бєзцінних“, устроїньських скарбів, бо там такі річи з найвищим пієтизмом і пошаною записується, складається і переховується!... Та не тому, щоби „русская“ слава не вмерла й не пропала!..

УЛЮЧ НАД СЯНОМ.

Тут знову інакша Палестина. Гаєди на т. зв. Крайчиках хотіли приподобатись жидам, що робили своїм сурам весілля, тому за одну затухлену прасівку побудували жидам тріюмфальну браму. Таким будівничим був Микола Ба. син А., Теодор Яв., Микола Ка. Ми знаємо, що Улюч гарне і свідоме село, але не знали ми, що за дурну прасівку найдеться кількох шабєсгоїв, які своїми чинами запоганять село. Це прикре, але правдиве, що живуть ще жидівські наймити в українських селах. Час освідомити себе! Друга сторінка медалі краща й потішаюча. Саме свідомі члени (98) Кружка „Сільського Господаря“ в Улючі вибрали на загальних зборах нову Раду з Юрієм Варським як головою, Миколою Морайко мастогол., за секретаря вибрано Володимира Сосницького. На внесок нововибраного голови Кружка намічено плян праці на цей рік з тим, щоб у селі якнайкраще повести садівництво. Також постановлено дохід з кооперативи „Єдність“ призначити на закупно щєпів для членів кооперативи. Гарний також і цінний внесок громадянина Миколи Межибідського, щоб заложити при Кружку допомоговий шпихлір. Бажаємо новій Раді Кружка гарних успіхів.

ДОБРА ШЛЯХОТСЬКА К. МРИГОЛОДУ.

У гарно прибраній салі Українського Народнього Дому відбулося святочне ділення просфорою в дні 7. II. ц. р. Зібраних гостей (40) привітав місцевий парох о. Іван Гайдукевич, що разом з Дружиною нічого не жалували, щоб якнайкраще відбулося ділення просфорою. Зібрані співали коло деревця гарні колядки і народні пісні. Впр. о. парохіві та його Дружині подякував в імені зібраних місцевий дяк Василь Сухий і сходини закінчено відспіванням національного гимну.

ФЕЛОНИ, ХОРУГВИ, КИЛИМИ

та всяку одєжу хемічно чистить, відновляє і красить
одинок українська

МЕХАНІЧНА ПРАЛЬНЯ „АТА“

у Львові, ул. Зелена 31.

З провінції просимо посилати поштою.

Найшли себе сліпі коні.

ПОХВАЛЬНА ГРАМОТА ПРАВОСЛАВНОГО „ВОСКРЕСЕНІЯ“ ДЛЯ Т. ЗВ. „АПОСТОЛІЧЕСКАГО АДМІНІСТРАТОРА ЛЕМКОВЩИНИ“.

(Справа греко-катол. церковного дому з площею в Чорноріках не притихає! — Ліпша отверта, переконуюча щирість, як облудне й невдатне удавання!).

Православний місячник „Воскресеніє“ помістив у своїому I. ч. з 1937 р. стор. 4 довшу статтю п. з „Хоть би було за що!“ — з негативною критикою українського львівського щоденника „Діло“ за його слухне й річeve становище супроти москвофільського общества Качковського, та супроти сильних тенденцій цього общества до російського православія. Притоку до відносних інкримінованих статей в „Ділі“ та до повищої статті „Воскресенія“ дала справа католицького церковного дому з площею в селі Чорноріках на Лемківщині, що його т. зв. „апостолічеський адміністратор“ приказав дарово записати москвофільсько-православному обществу Качковського.

Нав'язуючи до цієї справи, російсько-православне „Воскресеніє“ пише: „Гдєсь там на Лемковщині, в с. Чорноріках, уніятській апостольській адміністратор о. Яков Медвєцькій, утвердив передачу клаптика землі місцевої гр.-кат. церкви місцевої читальні О-ва ім. Мих. Качковського. Подобиць того факта не знаєм і они навірно мало інтересні. Віроятно місцеві відношення і услов'я такі, що самі рускі уніятські парохіяне і члени тої читальні тої передачі домагались, так що апостолічеському адміністратору не оставалось нічого іншого, як лиш єї утвердити і він, як рускій уніятській священник, то і зділав, що, розуміється, з его сторони — признаєм то открыто, лиш коби то наше признанє ему не пошкодило! — діло добре і похвальне“. (!!!) (Підчеркнення наші). Що більше? Кільнакацять стрічок дальше висказує ця православно-російська газета під адресою о. Медвєцького таке побажання: „Ми таки тут вже наперед скажем, що елиби в цілім ряді сел апостолічеській адміністратор утвердив подібні передачі церковної землі читальням О-ва ім. Качковського, то і тогди то не малоби на віроісповідні відношення межі православленими і уніятами ніякого впливія, ні значенія“, що — річ очевидна не годиться з правдою! Відтак „Воскресеніє“ картає наше україн-

ське „Діло“ за те, що воно буцімто „випало в апостолічеського адміністратора тяжким набоем обвиненє, що він тою передачею піддержує православіє!“ А хибяні?

Отже православне „Воскресеніє“ вбирає на себе адвокатську тогу та завзято боронить свойого „руско-православного патріота“, хоч відомости тогож „Воскресенія“ про байдужі для нього подробиці католицького церковного дому з площею в Чорноріках є такі неточні й невірні! Бо в дійсности не греко-катол. вірні в Чорноріках домагалися передачі згаданого дому з площею схизматицькому обществу Качковського, але Др. Семен Возняк, адвокат з Коросна — і то проти волі цілого села, себто так істнуючої там гостки „русских“, як і переважаючого загалу Українців!

Дальше, не згадує теж „Воскресеніє“, що т. зв. „апостолічеській адміністратор“ два рази, а це декретами з дня 4. X. 1936 і з 13. XII. 1936 р. приказав — і то під загрозою канонічних кар — українському дишпастиреві в Чорноріках підписати контракт даровизни місцевого католицького дому з площею схизматицькому обществу Качковського! А за третим разом дня 30. XII. 1936 р. теперішній „великий канцлер Лемківщини“, о. Сєкержинський, вигукував сильно в „курії“ на тогож о. душпастиря та грозив йому перенесенням аж до Радоцини, якщо не підпише відносного контракту, бо мовляв, „печатка за всьо відповідає“!... Але нам тимчасом здається, що ця печатка буде таки добре бечати перед св. Апостольським Престолом, бо ціла ця справа опинилася вже в Римі, де будуть її розглядати Найвищі Церковні Власти!...

Що до „Діла“, то можемо запевнити „Воскресеніє“, що становище цього нашого українського щоденника, заняте в повищій справі, поділяє ціле українсько-католицьке Духовенство й ціла українська суспільність та вповні його одобрює!...

Та найцікавіший тут для нас факт, що т. зв. „апостолічеській ад-

Уживайте лише знаменитої цикорії „ЛУНА“, здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“ і солодової кави „ЛУНА“, виробів Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“ Львів XV., вул. Церковна 2.

міністратор“ отримав признання і похвалу не від своєї формальної Зверхньої, Кат. Церковної Власти (бо про це ми не чули!), але від своїх таки фактичних приятелів і покровителів зпід стягу російсько-православного „Воскресенія“, котре чомусь то боїться, щоби ці його великі признання й похвали о. Медвєцькому — борони Боже — не перешкодили. Одначе успокоюємо „Воскресеніє“, та твердимо, що зівсім ні! Бо і з якої рації малиби пошкодити? Таж прецінь багато краще й похвальніше є — бути щирим, в однім якімсь напрямі зацидованим і отвертим, як своє дійсне обличчя укривати під заслону якоїсь відмінної формалістики, яка і так нікого не зібє з властивого шляху думання, ні не переконає! Бо чейжеж знана річ, що внутрішню вартість і духовий напрям людини пізнаємо по її фактичних виступах, стремліннях і ділах, а не по зверхній назві, якою вона в даних обставинах орудує і прикривається. Тому ми є і повинні бути лише вдячні „Воскресенію“ за його щирість і відвагу в називанню річей по імени, та за потвердження нам цього, про що вже ми від давня переконалися і знали!

Інша річ, чи похвальну грамоту „Воскресенія“ затвердять і підпишуть Найвищі Катол. Церковні Власти в Римі?!... Та з розбиранням цієї квестії здержимося... Нехай вже собі на неї відповість сам т. зв. „апостолічеській адміністратор“! Це вже більше його річ, а не наша!...

Щож вкінці дотичить гарячого побажання „Воскресенія“, щоби також і в прочих лемківських селах католицькими церковними реальностями обдаровано православно-російське общество Качковського, то безперечно це напевно і сталосяб, якщо би тільки не наше широкатолицьке й українське патріотичне Духовенство, котре на такі експерименти ніколи не піде, ані до них не допустить! І то не піде навіть і тоді, хочби на „устроєнню“ урядувал і кричав ще вищий, ще тяжчий, ще грубший, ще більший та ще мудріший „канцлер пургатор, як там диктує й урядує тепер!

Українці-Лемки.

СЯНІК - МІСТО.

Читальня „Просвіти“ в Сяноці улаштувала в дні 14. II. ц. р. народню танкову забаву. Гостей було коло 120 з міста, Дубрівки, Сторожів і Трєпчі. Дуже відрадне явище знотовуємо, що забаву відбулася без алкоголю. Всі гарно бавились, спокійно, чемно і прилично, як годиться українській свідомій молоді. Цього теж дня закінчився курс для неграмотних у Сяноці, що його вела Маруся Кліщівна під опкою Клуба Рідної Школи. Дай Боже, щоб Сянік вештє вийшов на чисті шляхи!

ЗАГУТИНЬ БІЛЯ СЯНОКА.

Загальні Збори читальні „Просвіти“ в Загutinі відбулися в дні 27. XII. мин. р. в салі громадського дому. Всіх членів 79. Аматорський гурток давав дві вистави у звітовому році, одну в себе, другу в Сторожах Великих, при чому дохід призначено на читальню „Просвіти“ в Сторожах. Також заснований Самосвітний Гурток гарно бивязався зі своєю праці. Над освідомленням місцевого доросту і жіноцтва щиро працювала Ольга Цегеликівна, дочка місцевого о. дедана. Нововибраний односторонно Загальними Зборами голова Впр. о декан І. Цегелик подякував присутнім за участь на зборах, захопив молодь до дальшої освітньої праці над піднесенням добробуту села та над піднесенням культури в селі на славу нашому народові. Збори закінчено відспіванням національного гимну. Бажаємо нововибраному голіві Отцю Деканові кріпкого здоровля до дальшої успішної праці та всім нашим сестрам і братам у Загutinі сил до дальшого культурного змагання.

ДУБРІВКА РУСЬКА К. СЯНОКА.

Дня 14. II. ц. р. уладила читальня „Просвіти“ свято просфори в нашому селі для своїх членів. У святі взяло участь коло 100 осіб. Просфору посвятив о. Рожко, місцевий сотрудинок та сказав до зібраних гостей гарну проповідь про велику моральну вартість спільно устроюваних свят просфори так зі сторони релігійної як і національної. Голова читальні А. Зошак поділився з всіма просфорою та пожелав всім щасливо прожити многая літа. Господині свята Катерина Галик, Олена Порубинська та Оля Галиківна приймали гостей спільною вечерою. По вечері за-

Греко-католицька церква в Зиндрановій.

брав голос В. Подубинський та звертаючися до жіноцтва попросив їх, щоб сходинок читальні все були такі численні, як нині, щоби мати українка приходила до читальні вчитись, як має виховувати своїх дітей на чесних і свідомих громадян, учила їх едегости та любови для свого нещасливого українського народу. Чудово виглядало це свято, наче одна велика рідня засіла до стола та зі сотні грудей йшла пісня радости. Довго у вечер бавилися гості співаючи коляди та народні пісні, а молодь забавляла себе народними татками та товариськими забавами. Словом дубрівська читальня вивязалася як слід зі свого завдання морального і просвітнянського виховання села. Слава і честь зате Дубрівці та другі села хай візьмуть собі примір від неї.

Учасник.

ТУРЯВА ВОЛОСЬКА.

Містечко Тирява Волоська пов. Сивік положене між горами при твердому шляху Сянік-Перемишль. В 1929. році засновано читальню „Просвіти“, яка на жаль не виявила жадної діяльності тому, що до управи вибрано переважно старих людей, які й не знали, як вести почате діло. Щойно молодші тирявці від 1935. р. перебрали у праву читальні у свої руки та взяли щиро до праці. Відреставровано церковну домівку, де приміщено читальню. Через цілий 1936. рік місцевий амат. гурток дав кілька вистав і один фестин. В літніх місяцях ведено дитячий садок. Молодь горнеться щиро до праці, але старших чомусь туди не тягне — з виймком кількох. Честь вам молоді тирявці і щира дяка за ваші подвиги! Мусите щиро та завзято боротись за долю та ще у таких прикрих умовах (тут треба відмітити, що переважаюча більшість

мешканців це поляки та жида), де вся торгівля і промисл у чужих руках, виключно, жидівських. Старші громадяни замість зійтися до читальні та спільно один одного порадити, в неділі і свята йдете масово до Байнешів, Йойнів та Лінкерів за порадою. Найвищий вже час протверезитись вам та подумати про власну кооперативу, щоб не йти до паршивих Абрумів чи Міндлів, які нашою кєрвавицею винують тисячами долярів свої діти та будують собі поверхові доми. Всі ми молоді тирявці звертаємось до вас, наші батьки зі строгим приказом завернути з той хибної дорєги, яка веде до цілковитого занепаду. Чи не пора вам громадяни мати вже свій розум та не ходити за тим до Йойни чи Лінкера? Чи не пора нам вже давно йти тим шляхом, яким від давна вже йдуть всі наші брати в краю? Адже далі встидно буде глянути людям в очі, що ми ще так нерозумні, що не хочемо взяти в свої руки керму нашої долі. Направду, ми молоді мусимо соромитись за блуди наших батьків, а так не сміє бути.

Один з молодих ваших синів.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Трояновський Василь зо Щавного-Куляшного, має заплачену передплату з Франції по кінець 1937 р. Привіт.

Вп. Малісевич Степан з Угриня, одержав на 1937 р. передплату з Івонича. Щиро поздоровляємо.

Хв. Читальня „Просвіта“, Хотинець, за 1937 р. заплачено з Франції. Гарзд.

Вп. Павло Герент, Америка: Щиро дякуємо за гарного листа. Передплата вирівнана за 1936 р. по кінець 1937 р. Братні поздоровлення з Рідного Краю.

Вп. Петро Кравчик з Карликова: Має заплачено по кінець 1937 р. від Н. Н. з Криниці. Привіт.

ІНТЕЛІГЕНТНА, ГОСПОДАРНА ЖІНКА, літ 34, добра господиня й кухарка, шукає посади — найрадше на приходстві. Зголошення з поданням умовин під „Пелягія“. Львів, ул. Спортова 3.

Англійська січкаря.

Гамірно й весело у шавницькій кооперативі. Дзвінкий сміх лунає щохвилини по крамниці. Молоді господарі обступили Андрія Трищака й про щось жартівливо балакають.

— Ну, як там, Андрію, ваша січкаря? Витерлася вже, легко ходить? — питає Онуфер Петрич-ко.

— А дрібоньку січку ріже? га? — докинув хтось другий.

Інші знов собі:

— То кажуть — ваша січкаря має бути найновішого типу?

— Певно патентована...

— Ех, якіж бо ви! — зачав ніби поважно Іван Мельник. — Таж то січкаря загранична, англійська, з англійською маркою.

— О, вона бачила Англію в Абрумковій рудері — сказав хтось інший.

Андрієві вже терпцю нестало. То з його всі отак собі кепкували. Зпочатку, то йому байдуже було, але дальше, то вже злість його брала, так люди допекли я зиками.

— Тьфу! — сплонував сердито й подумав:

— Гроші на дурно чоловік викинув, ще й сміх зі себе зробив. І то все через оту січкаря.

А було це так з тою січкарянею: Андрій мав стару січкаряню, яку хотів продати й купити нову. Його січкаря старосвітська, така що страх, ще десь небіщик дідо її купив. Вже так надоїло йому різати січку на тій старій тарадайці, що крий Господи! Аж очі з лоба вилазять.

— А хочби я мав корову продати, то мушу купити собі нову січкаряню! — сказав раз Андрій до жінки.

— І корови не мусиш продавати і січкаряню, як схочеш, то купиш. Продай кілька овець і гроші будуть, а січкаряню треба купити конечно, щоб так вічно не бідувати з тою січкою — порадила жінка.

За якийсь час Андрій роздобув трохи грошей. Одного ранку, закликав сусідів, щоби помогли йому викотити січкаряню на віз.

— А то... як хочете добру січкаряню купити, то зайдіть до свого skleпу — сказав сусід Петро, помагаючи йому підіймати січкаряню на віз.

— І я вам раджу, сусідо, щоб ви зайшли до свого складу, а не

до Абрумка, бо то ошуканець такий, що більшого на світі немає. — радив сусід Онуфер.

— Та вже побачу.

Андрій кинув на віз оберемок сина, привязав табличку, запряг коня, сів і поїхав. Як тільки вїхав до міста, зараз приплентався до воза якийсь жидисько.

— Ви де тоту тарадайку везете? — спитав.

— Хочу продати.

— Ну то йдьте до складу машин мого швагра, там добре продаєте того.

Андрій не хотів. Одначе жид вчепився воза, зачав гоборити, хвалити, переконувати і таки затягнув Андрія до Абрумка.

— Та воно... хіба мені не все одно — чи тут, чи там? Продам та куплю — подумав Андрій і махнув рукою, входячи до Абрумкового skleпу.

Свою стару січкаряню продав за дванадцять золотих. Нової зараз не купив, бо не було на складі. Абрумко казав за два тижні прийти, бо, мовляв, тоді буде мати найліпші англійські січкаряні.

— Два тижні можна заждати, а тоді... Го-го, от буде втіха! Новісіньку січкаряню привезе і то аж заграничну — міркував Андрій, вертаючи до хати.

Минуло два тижні. Андрій знов поїхав по січкаряню. Тим разом було в Абрумка три січкаряні. Андрієві припала до вподоби одна невелика, гарно на зелено полякерована січкаря. Він зачав її торгувати і вкінці купив ту зелену січкаряню за сімдесят злотих. Андрієві так приємно робилося за кожним разом як глянув на січкаряню, мов би його хто по серці погладив.

— О, то не щобудь, — англійська марка! — тішився.

Така гарна була, блискуча... Приїхав до хати і зараз береться різати січку; хотів випробувати січкаряню.

— Ов, зле ходить! Так само ріже, як його стара січкаря. І солону чогось так витягає. Ба, звичайно, вона ще нова, не витерлася, тому й не ріже так, як треба — сказала жінка.

— Може і так — притакнув Андрій.

Ріжуть тиждень, ба та й другий — а січкаря ні трохи не витерлася; все зле різе.

— Щоб то могло бути? — дивується Андрій. Зачинає все дивитися Андрій. Зачинає все дивитися Андрій. Зачинає все дивитися Андрій. Дивиться сюди-туди,

Вашу будучність найкраще і найпевніше забезпечить

„КАРПАТІЯ“

Товариство взаїмних обезпечень на життя

у Львові, Ринок ч. 38.

бачить: відпала фарба в однім місці, в другім...

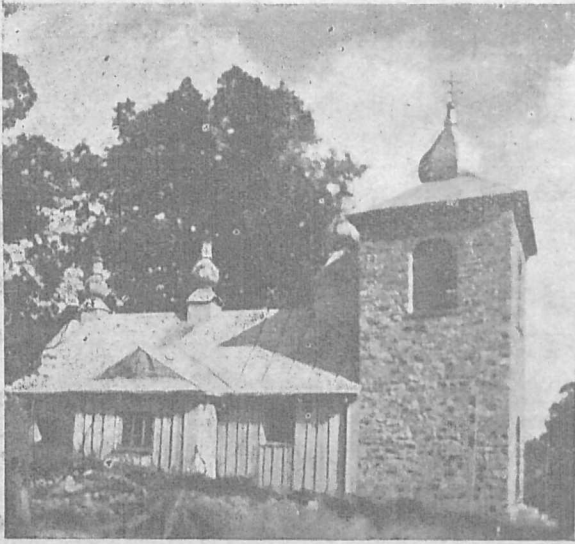
— Ов, а це що?! Ні, не може бути! Алеж так! Він добре пізнає. Сьє тут тріснене колісце, а там ті букви „А. Т.“, що син ножиком вирізав. А хай дідько візьме! Таж то моя стара січкаря, тільки перемальована! — крикнув. — От, чортів син жидюга, хвалив, казав, що загранична, навіть англійський напис намалював. Ой, добре радив мені сусід Онуфер, щоб з Абрумком не зачинати. Але мене таки занесло до нього. Тепер стидно навіть людям сказати про такий інтерес.

Та люди скоро дізналися про все. Десь жінка Андрія сусідці на вухо сказала, а там... то й ціле село дізналося. Зробили сміх з Андрія. Тепер, як десь зайде між людей, то зараз „англійською січкарянею“ допікають. Дехто навіть тішиться: „Добре йому так! Поскубав його раз добре Абрумко, то більше вже не полізе до нього, ще й іншим буде заказувати...“

Петро Попередний.

ДОЛІШНИЙ КІНЕЦЬ ЛУБНОЇ.

Читальня „Просвіти“ ім. Маркіяна Шашкевича на долішньому кінці села Лубної не позістає позаду горішнян. І тут уряджено в дні Богоявлення просфору при участі 50 членів і гостей. Вправді свято не було може так величаво продумане, як у горішнян, але треба зважити, що як перше в ново-заснованій читальні вийшло надсподівано. Дехто каже, що хтось брав собі тоді водки — і за це тепер горішняни хочуть критикувати долішнян — ми на це скажемо, що ніколи в такому торжестві не сміє бути горілка на столі і за непослух будемо безпощадно картати; одначе на будуче більше вироблені повинні помогти своїм односельчанам жити в згоді як одна українська велика родина, бо третій лише підглядає та в каламутній воді ловить рибу в свої сіти. Тому проч ненависть — дружньо до праці!

Українська гр.-кат. церква св. Арх. Михайла в Яселку (Риманівщина) збуд. 1725 р.

Нові книжки.

В чім сила народу? Микола Топольницький, Львів, 1937, стор. 1—64.

Дамян Чуприна, драматичні малюнки з козацької бувальщини в 4-ох діях. К. Сьома. Видання „Русалки“, як 140 книжка театральної бібліотеки.

Лемківська слава, оповідання з часів татарських нападів. Ф. Коковський, Львів, 1937. — У цій невеличкій, бо всего 32 стор. книжечці, читаємо про події на Лемківщині, як то ще татари находили на наші землі, грабили, що під руку попало та вбивали безборонніх людей. Про такий саме татарський напад, про красу нашої Лемківщини, Смереківський Верх і поблизькі села Тісної, що при самому кордоні розтаборилась, читаємо й вірити не хочеться, як тяжко каралась Лемківщина в ці сумні часи. Зокрема ця чергова книжечка Ф. Коковського памятка для Тіснян, бо тут розмальовані події в книжці. Наш український доріст у Лемківщині повинен голосно читати цю книжечку та вчитися, як то славно жити.

Маруся, Гр. Квітка-Основняненко, повість з народнього побуту. Львів, 1936. Вид. „Батьківщина“.

Пригоди молодого лицаря, роман з козацьких часів Черкасенка, вид. „Батьківщина“, Львів 1937. Найкраща повість під сучасну пору; про похід лицарів козарлюг у турецькі краї. Кожна українська хата на Лемківщині повинна негайно замовити собі цю вартісну книжку. Ціна з поштою 2.80 зл. Замовляти: „Батьківщина“, Чарнецького 8, висилаючи одночасно належитість.

ПОСМІЙТЕСЯ КАПКУ.

НЕ ХОЧЕ.

Кума до „предсідателя“ читальні Качковського, який наставляє радіо:

— Куме, ноле там накрутте того ради-во по „руски“, найби нам заграло хоцка едного обертака, то би си человек підскачыв.

Крум-предсідатель: Кумо, я уж шіст місяців кручу і кручу, а воно, як крутив, так не крутив, раз не хце гадаць по руску

НЕ ВТРАТИВ ДУХА.

Зпочатку російської революції, коли в Петербурзі йшла нагілка на буржуазію, на вулиці допала товпа якогось добродія одітого в елегантний кожух і вже хотіла повісити його на ліхтарні:

— На ліхтарню з ним! На ліхтарню!..

Це був якраз один артист. Він став під ліхтарнею і спокійно каже:

— Добре, громадяни! Нехай буде і так: я зроблю зі себе жертву революції. Але чи ви думаєте, що ліхтарня буде ясніше світити?!

Товпа розсміялась в один голос і лишила актора в спокою.

Замовляйте у Видачн цгві „Наш Лемко“ такі книжки „БІБЛІОТЕКИ ЛЕМКІВЩИНА“:

- Ч. 1. „ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ“,
- Ч. 2. „УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ“,
- Ч. 3. „СХІДНИМИ МЕЖАМИ ЛЕМКІВЩИНИ“.

Всі три книжки багато ілюстровані разом з поштовою пересилкою тільки 5 зл. Спілгнісь з замовленням бо наклад на вичерпан. Гроші посилайте розрахунковим переказом ч. 141. на адресу: „НАШ ЛЕМКО“, Львів, Зіморовича 2.

Австралія бореться з алькоголізмом.

Австралійський парламент видав пять літ під строгим наглядом по-закон, на основі якого висилати-ліції. Якщо п'яниця знову поверне муть непоправних п'яниць на остро-на давну дорогу, його вивозять на ви Ротароа і Пакатоа. Перший э-заслання вдруге та примінують стров призначений для мужчин, — тяжчі кари. На островах панують другий для жінок. Ці острови є від-строгі приписи. П'яниці мусять пра-далені від Австралії о три години-цювати фізично на полі і в домаш-їзди кораблем, а море роїться від-ньому господарстві під наглядом рекінів. Каторжні п'яниці не можуть адміністрації. Для наших п'яниць тому навіть мріяти про втечу. По-вилькуванню від п'яцького налогу ма для тих, що продають шпирі-деякі повертають до краю і є через тайку й етер-кропку.

К куримо — то л ше найліпші паперці і тутки (повноватки)

„КАЛИНА“

Української фабрики Кооперативи „Будучність“ в Тернополі

Американці присилайте передплату!

Українці на Лемківщині!

Передплачуйте для своїх дітей одинокую найкращу й найдешевшу газетку „СВІТ ДИТИНИ“, яка виходить раз на місяць і має крім багатьох научних оповідань і новинок, багато цікавих і гарних образків. — Передплата на цілий рік 4 зл., а квартално 1 зл. — Для Америки і Канади 1 долар. — Гроші і замовлення посилайте на таку адресу: „СВІТ ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморовича ч. 2.

ЖЕРТВИ.

Свідома молодь у Барвінку к. Дуклі на коляду Рідній Школі 10.50 зл. Гроші переслано до Р. Ш. Львів.

На дар „Просвіті“ зібрав у Володзі В. і Л. 30.51 зл. Гроші переслано до Філії „Просвіті“ в Сяноці.

Вп. Степан Губіш, Загочеве: Рахунок провірений виказує, що Ваша передплата заплачена по кінець вересня 1937 р.